

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Patrocinium Defvntorvm

Hautin, Jacques

Leodii, M.DC.LXV.

Pars II. Pœna illius sacrilegii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79679](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79679)

bantur, ideoque ipsæ multiplicis faciei dictæ. Porrò multiplici-
tatis causa non alia erat, quam Sacerdotum cupiditas, nempe ut cum post introitum populus dona Sacerdoti facienti offerat, toties offerret, quoties introitus esset repetitus. Quem morem rectè ipse carpit, cum eo pacto Missa pluribus applicata: iis nempe, qui dona conferebant, & ipsi minus fructus ex eâ singuli perciperent, & defuncti, quorum gratiâ dona conferebantur.

598. Ex quo etiam consequitur perperam eos sentire, qui asserunt Missam unam, cum pretii sit immensum, tantumdem prodesse singulis, sive unica pro multis fiat, sive pro uno, aut pauculis. Et verò fructus Missæ, qualecumque sit pretium ejus intrinsicum, ex Dei decreto, ac Christi voluntate finitus est, tam intensivè, ut aiunt, quam extensivè. & qualis qualis esse dicitur; certè falluntur, fraudanturque, qui stipendium sufficiens pro Missâ unâ faciendâ tribuunt, si eadem pluribus applicetur. Quippe quòd integrum Missæ fructum, qui iis obtingere ex eâ potest, jure ac certò expectent: & tu avare Sacerdos, tantum illis applices eum fructum, qui cum probabiliter tantum sit integer, probabiliter etiam talis non est. Deinde cum stipendium non pro fructus applicatione datur (alioqui enim Simonia interveniret) sed pro sustentatione, & ponamus stipendium justum esse, atque ut tale admiseris, quo, quæso, titulo accipies secundum, maxime cum nec daretur, si te alteri obligatum innotuisset, nec dari possit, nisi pro sustentatione? Præterea ex eâ sententiâ conficitur, Sacerdotem æquè posse pro unico sacrificio stipendia decies mille accipere, atque unicum, & æquè omnibus, atque uni facturum satis: atque ita si neglectis totâ vitâ Missis, ad quas obligatus erat, stipendio, vel beneficio, vel legato, unicam sub vitæ finem faciat, omni obligatione liberandum, si quidem à principio communiter pro defunctis facere justus erat. Et causa est, quòd unica pro defunctis æquè valitura est, in eâ sententiâ, atque decies mille, quas totâ vitâ fecisset. Quæ omnia cum à fidelium sensu sint alienissima, hujusmodi sententiam scilicet condemnant, & omnino condemnandam demonstrant.

599. Quare meritò Urbanus VIII. Pontifex Max. ejus usum omnino interdixit, etiam sub judicii divini conminatione. Verba ipsa recito: *Sacra Congregatio sub attestazione divini iudicii mandat, ac præcipit, ut absolutè tot Missa celebrentur, quot ad rationem attributa elemosyna præscripta*

fuerint: ita ut alioquin ii, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfaciant; quin imò graviter peccent, & ad restitutionem teneantur. Id verò ut deinceps observetur exactiùs, Sacra Congregatio eadem auctoritate revocat privilegia, & indulta omnia, quibusvis personis, Ecclesiis ac locis piis, tam secularibus, quàm Regularibus, cuiuscumque Ordinis, Congregationis, & Instituti, quancumque ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel anniversariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus plurimum Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat. Hoc est sacre Congregationis Decretum, de cuius virtute obligandi, ne dubites, noveris ab Urbano VIII. Pontifice approbatum, atque adeo non tam Congregationis, quam Pontificis dici debere; præsertim eum Alexander VII. eandem confirmavit 25. Januarii 1659.

PARS SECUNDA.

Pana illius sacrilegii.

ATQUE hinc quam spatiosus sese offert campus ad sacrilegam illam, vel negligentiam, vel rapinam digno vituperio insectandam? sed sacris capitibus parcendum, quæ revereri jubet ipse eorum Judex. Verumtamen non raris sacrilegorum supplicii illorum ejusmodi rapinas ipse ultus est: Quot enim Sacerdotes, quot Canonici, quot Ecclesiastici, quibus nihil aliud incumbere videtur, quam ut Fundatorum bona luxui & luxuriæ impendant, infeliciter perière? memini me legè apud Carthusianum l. 4. de noviss. quempiam Religiosum Anglum mente ad purgantia loca raptum, cum miraretur vix se in illis Sacerdotes ullos animadvertere, didicisse ab Angelo paucos omninò ex Sacerdotibus purgandos, plurimos autem æternum damnandos. Cur? quia nempe Sacerdotum crimina vix mediocria esse solent. Sed hoc ipsum curiam? quia, inquam, pauperum ac defunctorum fraudatores sunt, qui inter eos criminosi: hæc autem fraus vindictam extorquet è cælo, quippe misericordiam indigna, quæ crudelitatis sit plena. Quo fit, ut post continuatas ejusmodi fraudes, sinantur à Deo in novas ac novas noxas abire præcipites, nec metu novissimorum tangi se sinant, & post porcina vitam juxta templa & aras peractam, porcina morte defungantur. quod indicavit Angelus ille, dum tantæ cladis causam assignavit poenitudinis in morte defectum. Scio Canonicos multos, Sacerdotum plurimos

600.
Cur multi
Sacerdotes
damnen-
tur.

rimos, probitate vitæ, exemploque præstabilis ubique reperiri, non his hæc propono, nisi ut vivendi cursum, quem inveter, constanter teneant: sed qui alii sunt, aut esse metuunt, audiant Cantipratanum.

601. „ Ego, inquit, in quadam civitate Episcopi-
 „ *Ami-* „ pali annis undecim adolevi, ubi sexaginta
 „ *quorum* „ duo Canonici sub præbendis pinguis-
 „ *Canon-* „ ducentarum fere librarum Parisiensium
 „ *corum* „ (grandis tunc pecunia, nunc duo millia
 „ *miseræ* „ florenorum æquat) in matrice Ecclesia ser-
 „ *mortes.* „ viebant. Vide ergo qualem vindictam
 „ Dei in ipsos vidi turpissimos detentores.
 „ mihi testis & Judex sit Sancta Trinitas,
 „ unus Deus, quod paucos eorum vidi com-
 „ muni morte defungi, sed subito omnes, &
 „ reprobè mori. Ita quod quidam eorum
 „ audito, quod unus sociorum in nocte sa-
 „ nus, manè mortuus inventus esset, com-
 „ plosis manibus dixit, quid vultis? secun-
 „ dum usum & consuetudinem Ecclesie
 „ mortuus est, ut videris. Vidi ego ipse in
 „ eadem Ecclesia infra paucos annos qua-
 „ tuor Archidiaconos sic defungi. Vide Le-
 „ stor, mirare miraculum; Primus eorum de
 „ equo phalerato, & grandi cecidit, fractis-
 „ que cervicibus expiravit. Secundus manè
 „ in cathedra sedens mortuus est repertus.
 „ Tertius in choro stans, cum ad Missam
 „ elevatio corporis Christi fieret, cecidit re-
 „ supinus, & subtrahere loquelam cum sensu,
 „ quasi brutum animal die tertia sine Sacra-
 „ mentis Ecclesiasticis est defunctus. Quar-
 „ tus confessionem peccatorum, & sacra-
 „ menta recusans mortuus est; & extra cœ-
 „ meterium sepultus.

602. „ Hactenus Cantipratanus, qui dum hos
 „ *Ratio ad-* „ infelicissimos casus plurimum simul bene-
 „ *ditur.* „ ficiorum occupationi assignat, à nobis fa-
 „ cit. Nam ea idè prohibita est, quod Fun-
 „ dadores defunctos sperato precum plu-
 „ rimum subsidio privet, Deumque cultu. Sed
 „ licet hujusmodi Acanonici Canonici eo vi-
 „ tio detentionis minimè laborent, non ægrè
 „ intelligitur, quemadmodum pios manes
 „ expectatâ stipe defraudent, tum quia id,
 „ quod honestæ sustentationi superesset,
 „ non pauperibus, quibus debent, imper-
 „ tiuntur, ac proinde defunctos subsidio in-
 „ de proventuro spoliant, sed effundunt in
 „ convivia, & superfluas noxiasque volup-
 „ tates: tum quia preces Ecclesiasticas, vel
 „ omninò, vel magnâ ex parte negligunt, &
 „ si quidem adsint in choro, ita adsunt, ut
 „ abesse fatius esset, vel certè nihil obesset.
 „ Adeò parum divinis sunt attentis: adeò
 „ multum vel dum sacra fiunt, aut decan-
 „ tantur, profanis intenti.

603.
 „ *Doctaris*

Sed juvat rursus Cantipratanum audire,

simulque damnationem ipsam miseri Ca- *Philippi*
 „ *damnatio.* „ nonici, non modò argumentum damna-
 „ tionis. Cum retulit hic author disputatio-
 „ nem de beneficiorum pluralitate Parisiis
 „ habitam esse à Guilielmo Parisiensi Epif-
 „ sco, subdiditque & hunc & Hugonem po-
 „ stea Cardinalem, aliosque Doctores illi-
 „ citam censuisse, modò unicum beneficium
 „ sustentationi honestæ sufficiat; Philippum
 „ autem Cancellarium Parisiensem prope,
 „ unicum contra dixisse: ita de hoc Philip-
 „ po narrat. Quid autem de isto Philippo
 „ contigerit, audiamus. Agonisantem in
 „ morte dictus Guilielmus Parisiensis Epif-
 „ copus paternâ sollicitudine visitavit, roga-
 „ vitque eum, ut singulari opinioni cederet
 „ de pluralitate beneficiorum, & omnia be-
 „ neficia sua excepto uno in manus Ecclesie
 „ resignaret, & hoc conditione mediâ, ut si
 „ convalesceret, ei supplere vellet de suo
 „ proprio, quod dimisisset. Renuit ille, ex-
 „ periri se velle dicens, utrùm esset damna-
 „ bile beneficia plura tenere. Mortuus est
 „ ergo sic. Post paucos autem dies cum di-
 „ ctus Episcopus Parisiensis, finitis Matuti-
 „ nis orare vellet, vidit inter se & lumen,
 „ quasi umbram hominis tetram nimis. Ele-
 „ vatâ ergo manu consignat se, & si ex parte
 „ Dei sit, præcipit, ut loquatur. Cui respon-
 „ dit apprensus, alienus à Deo sum: sed ta-
 „ men mirabilis factura ejus. Et Præsul;
 „ Tu quis es, inquit, cui ille respondit, Ego
 „ sum Cancellarius, inquit ille, dudum mi-
 „ ferrimus: Rursus Episcopus elato altiùs
 „ gemitu, & quomodo tibi est, inquit, sic
 „ dolenti? Malè, ait, imo quàm pessimè,
 „ quia damnatus sum æternâ morte. Et
 „ Episcopus, heu, ait, charissime, quæ causa
 „ tuæ damnationis? Tres sunt, inquit, cau-
 „ sæ, quare morte perpeti sum damnatus.
 „ Una est, quòd recrecentes fructus annuos
 „ contra pauperes timidè reservavi. Secun-
 „ da est, quòd contra sententiam plurimo-
 „ rum de pluralitate beneficiorum, quasi li-
 „ citè tenendorum opinionem propriam
 „ defensavi, & in hoc me periculo mortalis
 „ culpæ commisi. Tertia est, & illa gravis-
 „ sima omnium, quòd abominabili carnis
 „ vitio in scandalum multorum, multo tem-
 „ pore laboravi. Et ad Episcopum tunc
 „ subjunxit. Estne, inquit, finitus mundus?
 „ Et Episcopus, miror, ait, te litteratissimum
 „ quondam virum hoc querere, cum me
 „ adhuc vivum cernas, & nos omnes adhuc
 „ viventes mori necesse sit, antequam mun-
 „ dus instante judicio finiatur. Et ille, non
 „ mireris, inquit, quia nec scientia, nec
 „ ratio est apud inferos venienti. & hæc di-
 „ cens umbra ab oculis mirantis evanuit:
 „ ipse autem Episcopus, non tamen sub per-
 „ sonâ

sonâ sua, quasi hæc vidisset, in prædicatione sua omnibus Clericis recitavit. Ita Cantipratanus l. 7. c. 19.

604. *Exponitur.* Porro observa primam ex iis damnationis causis ita intelligendam videri, ut velit damnatus ideò se periisse, quòd superfluos honestæ sustentationi fructus pauperibus subriperit. De secunda autem sic Colvenerius Duacensis Academiæ Doctor Theologus commentatur. *Postulantorum vivorum sententias, & ipsius Concilii Lateranensis, ac Pontificis Alexandri III. extravag. de præbend. c. quia in tantum: nequaquam dubitare poterat. Ibi enim dicitur quod multitudo præbendarum Canonibus inimica sit, dissolutionis, & evagationis materiam inducat, certumque contineat periculum animarum.* Hæc Colvenerius: sed salvo meliori ea res videtur etiamtum Parisiis in ambiguo posita fuisse. nec enim erat alioqui, cur à Guilielmo Parisiensi, cæterisque disputaretur, actum definiretur. Id quod confirmatur, quia Cantipratanus neque eo loco, neque alio, ubi ab occupatione plurium beneficiorum dehortatur, aliam auctoritatem laudat, quàm Guilielmi Parisiensi. Cæterum existimo damnatum de sententiâ illa prædicæ dubitasse, & tamen cum eo dubio è vitâ migrasse. Quare Guilielmo eum visitanti dixerat, experiri se velle, an damnabile esset tenere, simul plura beneficia posse obtineri. Quod attinet ad ejus questionem, an mundus adhuc duraret. Repugnat quidem hæc communi Theologorum sententiæ neganti, damnatorum mentes perturbationi obnoxias esse, ut patet & ex sermone divitis Epulonis cum Abrahamo, & ex statu animarum separatarum, corporis organis, ex quibus perturbationi nascitur, minimè utentium: sed dici potest eam perturbationem Philippo illi, ad confusionem ac verecundiam superbi capitis præter ordinem contigisse. Quo etiam modo, aliæ visiones, ubi pii manes de salute incerti describuntur, exponendæ sunt.

ARTICULUS VI.

De obligatione gratiam Defunctis referendi.

PARS PRIMA.

Quid de illa Theologi.

605. *Qualis obligatio* POSTQUAM de obligatione charitatis, misericordiæ, pietatis, ac justitiæ differuimus, superest, ut de illâ, quam gratus ani-

mus cuique imponit differamus. Scio equidem gratitudinem quatenus virtus est ab aliis distincta, inclinaturque ad debitum quoddam ex beneficio privati hominis enatum pro facultate reddendum, vix ullam, quæ nomine isto digna sit, obligationem inducere. Cùm enim beneficium gratis collatum sit, non potest parere, nisi moralem quamdam, seu decori honestique obligationem. Id quod ex opposito illi ingratitude vitio manifestius evadet. Est enim duplex ingratitude, formalis prior, qua vel beneficium, vel ejus qui illud fecit, animus contemnitur, ne obnoxius ei videare, & hæc quidem si divellatur à iudicio temerario, & offensione caritati contrariâ, nihil ferè sibi reliquum retinebit. Posterior materialis, quando absque contemptu, vel omittitur debitum grati animi officium, vel aliquid adversus hominem beneficium committitur. Cujus, auctore D. Thoma tres sunt gradus: primus non rependere beneficium, in quo ipso, ut inuimus, peccatum non est, nisi fortè vel necessitas ejus, qui beneficium contulit, vel metus offensionis ejusdem, beneficium rependi jubeant. Secundus gradus est beneficium dissimulare, gratias negligendo, in quo citra metum offensionis ejus, qui beneficium contulit, ut summum levis culpa cernitur. Tertius gradus est nolle beneficium agnoscere, in quo si eandem offensionem subduxeris, nihil quoque grave repereris.

PARS SECUNDA.

Eius commendatio.

VERUMTAMEN ea qualiscumque obligatio, imo & sola decori ratio, mortales ad referendam gratiam vehementius, quàm gravior ulla necessitas, ad officium impellit. Cùm enim quisque humanitate capiatur, eaque in conferendo beneficio maximè se prodat, primùm, beneficos benevolentiam complectimur, deinde cum bene illis velimus, pariter facere studemus, atque adeò gratiam illis, vel obsequio, vel beneficio referre. Ita hæc virtus cuivis homini, modò hominem se meminerit, cara est: usque adeò, ut barbaris quoque sit in pretio. Notum enim est Brasiliis, Paraquarienses, aliosque anthropophagos largitione munusculorum emollitos, sentire humanitatis quosdam stimulos capisse, tum amasse largitores, & sensim ea, quæ ab illis docebantur, gratis animis audisse, Deoque demum sese insinuante, evangelio credidisse. Neque ulla tam fera natio est, quæ